

ORGANİK TARIMDA HALK HEKİMLİĞİ

1997 den itibaren 3000 sözleşmeli üretici ile 250.000 dekar arazide, Organik üretimi sürdürürken organik tarımda zirai mücadele tekniklerini göz ardı etmiştik. Organik üretimde karşılaştığımız bitki hastalıkları ve bitki zararlarının mücadelesi için kimyasal olmayan hastalık mücadele ilaçlarının olmayışı üretilerek pazarlanmaması bizleri sıkıntıya sokmuş paniklendirmiştir. Bu panikle yaptığımız yurt içi ve yurt dışı araştırmalarımızda organik üretimde kullanılacak kimyasal olmayan zirai mücadele ilaç ve tekniklerinin olmadığı ve bilimsel çalışmaların yapılamadığı görülmüştür. Dağınık ve küçük çiftçiler yine kendi sorunlarını ile baş başa kalmış sorunlarını çözmek için arayışlarını sürdürmüşlerdir. Organik üretimde karşılaştığı kimyasal olmayan ilaçların kullanılması için tek çözümün HALK HEKİMLİĞİ kararına varmışlardır.

Bir gerçek var ki; Dünya da tarımsal üretimi artırmak bitki hastalık ve haşereleri ile mücadele için 1946 yılında kimyasal gübreler ve kimyasal tarım ilaçları icat edilerek yaygın olarak kullanılmaya başladı. Buna da YEŞİL DEVRİM derilmiş oldu.

1946 da YEŞİL DEVRİMLE icat edilen kimyasal tarım ilaçlarından önce de tarım yapılamakta olup; kimyasallardan önce tarımda gübre ve tarım ilacı olarak neler kullanılmaktaydı? Bu sorunun tek cevabı vardır oda HALK HEKİMLİĞİDİR.

Halk hekimliği ile ilgili Türk Kültür tarihine giriş isimli eseri ile Prof.Dr.Bahaeddin ÖĞEL ve Atatürk Üniversitesi yayınlarından Zeki BAŞAR çalışmalar yapmışlardır. Halk hekimliği 1946 YEŞİL DEVRİMDEN çok önceye Orta Asyaya kadar uzanmaktadır. Halk hekimliğinde kullanılan kimyasallardan uzak her bitki hastalığının ve zararlısının ayrı ayrı bileşimleri vardır. Halk hekimliği kapsamındaki zirai mücadele bileşenleri halkın kolayca bulacağı, ekonomik olarak ucuz, denenmiş faydası görülmüş aparatlarıdır. Ucuz olması faydalı olması bu güne kadar gelmesini kullanılmasını sağlamıştır kimyasalların yaygın ve bol olduğu halde bu güne kadar kimyasal tarım ilacı yerine üreticinin hala halk hekimliği yöntemlerini kullanılmasının iki nedeni vardır. Birinci neden kimyasal tarım ilaçlarından ucuz olması ikincisi etkili olmasıdır. Bir somut örnekle kimyasal tarım ilacı ile aynı görevi yapan halk hekimliği yöntemini karşılaştıralım. 500 kg buğday tohumundan sürme mantar hastalığı için Bayer firmasının kimyasal raksiil ilacı 25 TL dir. Halk hekimliğinde Anadolu da ancak kullanılan sönmemiş kireç +kül+göztaşının maliyetini siz düşünün. Kaldı ki harmanda gelecek yıl için tohumunu sürmeye mantara karşı Bayerin Raksiil ilacı ile ilaçladığı tohumun içerisine fare girer tohumu keser halk hekimliği yöntemi ile ilaçlanmış tohumun içerisine fare girmez. Siz çiftçi olsanız sürmede hangisini tercih ederseniz? Halk hekimliği ilaçları Türk Halk Edebiyatının bir kolu olan folklor derlemeler sitemine uygun olarak kullanan çiftçilerden derlenmiş kullanma yöntemleri hazırlanmış şekilleri kullanılan malzeme miktarları know-howumuzdur. Anadolu da asırlarca kullanılan halk hekimliği ilaçları bugünde yoğun olarak kullanılmakta olup; etkilerinden çiftçiler memnundur. Çiftçimizin memnun olduğu bu halk hekimliği ilaçlarında, kimyasal kalıntıya rastlanmıştır. Halk hekimliği için bilimsel bir çalışma yapılmadığından bilimselliği idda edilemez, halk hekimliği bilimsel olmadığı halde Anadolu da yoğun olarak kullanılmakta bir boşluğu doldurmaktadır. Halk hekimliği ilaçlar halk hekimliği ilaçların derlemek Türk tarıma katkı sağlamıştır. Halk hekimliği hastalıklarından koruyucu özellikler taşımaktadır.

HALK HEKİMLİĞİ NEDİR?

İnsanoğlu var olduğu günden beri bitkisel ve hayvansal gıdalarla beslenmektedir. İnsanların, hayvanların, bitkilerin, kendine özđu hastalıkların var olduğu günden beri devam etmektedir.

Tıbbın gelişmediği çağlarda insanlar kendi özel çabaları ile hastalıkları tedavi etme yöntemi halk hekimliği olarak kabul edilir. İnsanların kendi özel çabaları ile bulmuş ve uygulamış başarı elde ederek hastalıkları tedavi etmiştir.

İnsanları kendi özel çabaları ile hastalıkları tedavi etme yöntemleri kullanıla kullanıla günümüze kadar gelmiştir. Bu tedavi yöntemleri ve halk hekimliği ilaçları halkın ortak olarak kullandığı halk hekimliği anonimdir.

BİTKİSEL ÜRETİMDE HALK HEKİMLİĞİ

1.) TANDIR KÜLÜ + SÖNMEMİŞ KİREÇ + GÖZTAŞ

Tandırdaki yakılmış tezeğin külü sönmemiş toz kireç ile iyice karıştırılır. Göztaşı havanda iyice dövülerek toz halinde getirildikten sonra kül,sönmemiş kireç karışımına katılarak iyice karıştırılır.

Tohum tarlaya ekilmeden önce bu karışımla iyice karıştırılır, ilaçlanmış tohum tarlaya sepilir. Hazırlanan karışım tarlaya sepilebilir.

ETKİLERİ:

- 1.Tahıllar ve baklagillerde mantar hastalıklarında
2. Kor, sürme,hastalık mücadelelerinde

2.) TANDIR KÜLÜ + PEYNİR ALTI SUYU + ŞAP

Tandırdaki yakılmış tezeğin külü peynir altı suyu ile iyice karıştırılır. Karışım hamur olmayacak biçimde yarı kuru haldedir. Şap havanda iyice dövülerek ince toz halinde getirilir. Şap tozu tam karışımla iyice karıştırılır. Kesek haline gelmemesi için güneşe serilerek kurutulur.

Tohum tarlaya sepilmeden bu karışımlar iyice karıştırılır. Tohuma karıştırılır veya karışım tarlaya sepilir.

ETKİLERİ:

Tahıl ve baklagillerde rastık hastalıklarında

3.) SU CAMI + PEYNİR ALTI SUYU + SARIMSAK

Dışarı alanda,güneş ışığı altında bir bidonu su camı doldurulur. Üzerine peynir altı suyu eklenerek karıştırılır. Havanda iyice dövülen sarımsaklar bu karışımın içinir ilave edilerek karıştırılır. Ekinlerin kelle çekmeye başak oluşturmaya başlayacağı döneme kadar her gün güneş altında karıştırılır. Başakta danelerin sütleşmeye başlaması ile ekinlere sepilir.

ETKİLERİ:

1. Süne kımıl mücadelelerinde
4. TARLA TUMPLARINA EVELİK KIZILCA EKİMİ

Ekili tarlaya rüzgar esen yönün sağ ve solundaki tumplar sürülür evelik ve kızılca tohumları ekilir. Evelik ve kızılca geniş yapraklı bir bitki olduğu gibi hazırlanan şerbetle bazı sinekler devamlı bu bitkilere konarlar. Ekinlere zarar veren böcekleri evelik, kızılcaya konan sineklerin yemesi ile beslendiği için ekine zarar veren böcekleri evelik, kızılcaya konan sineklerin yemesi ile beslendiği için ekine zarar veren haşereye mücadele edilmektedir.

ETKİLERİ:

1. Süne kımıl mücadelelerinde
5. TANDIR KÜLÜ + SÖNMEMİŞ ALÇI

Tandırdada yakılmış tezeğin külü ile sönmemiş alçı iyice karıştırılır. Yağmurlardan önce toz olarak tarlaya sepilir. Yağmurların yağması ile geniş yapraklı bitkilerin özellikle yem bitkilerinde küskütü yok eder.

ETKİLERİ:

Yem bitkilerinde küsküt mücadelesinde
Tarlada yabancı böcek mücadelesinde

6. KOKUŞTUURLMUŞ YUMURTA

Taze yumurtanın başı kırılarak bir süre güneş ışığında tutulur. Güneşte bozulan yumurta pis kokular çıkarmaya başlar. Tarlalara büyük zarar veren tarla farelerinin çıkardığı toprak temizlenerek fare deliğine bu yumurta dökülür üzeri toprakla kapatılır. Bu kokudan aşırı etkilenen fareler tarlayı terk eder bir kaç yerde denenir.

ETKİLERİ:

Tarlada tarla faresi mücadelelerinde

7. NEBATÜL KUDURET

Devasa bunu+Sığır kuyruğu+ Sütlücan+Kenger dikenini+boğa dikenini + sarımsak + soğan + kazandelen

Bir kazanda kaynatılır. Kaynayan otlar bir süzgeçte süzülür süzülen suya arap sabunu karıştırılarak antiseptik olarak kullanılır. Bir başka kazanda iç yağı eritilir. Tuz katmadan eriyen bu yağa kaynatılmış otlar dökülür. Kaynamış otlar iyice piştikten sonra eriyen yağ tepsilere dökülerek donması beklenir. Tepsidede donan otlu yağlar granur şeklinde parçalanır ekimden önce tarlaya sepilir tohum ekilir. Güneşin etkisi ile tarlada eriyen Granür yağlar kokuşmaya ve kurtların oluşması başlar bu kurtlar toprak ve bitki kökü için faydalıdır.

ETKİLERİ:

Ekin güvesi mücadelesinde
Ekin kurdu mücadelesinde
Kök ve boğaz çürüklüğü mücadelesinde
Ekin balmumu mücadelesinde
Ayçiçeği,patates milduu hastalığında

8.TANDIR KÜLÜ + KÜKÜRT

Tandırdada yakılmış tezeğin külü kükürt ile iyice karıştırılır. Kükürt tam karışımla iyice karıştırılır. Tohum tarlaya sepilmeden bu karışımlar iyice karıştırılır. Tohum tarlaya sepilir karışım tarlaya sepilir.

ETKİLERİ:

Pas kınacık mücadelesinde
Bakla tohum böceği mücadelesinde
Bağ küllemesi

9. YEŞİL GÜBRELER

Anadolu da tarımsal üretimi artırmak için asırlarca yeşil gübre kullanılmıştır. Yeşil gübreler Anadolu da iki ayrı sistemde uygulanmaktadır.

1. Sistem: Tarlaya ekilecek tohumun içerisine %1 yonca veya fiğ tohumu katılarak ekilir.

2. Sistem: Tohum ekilecek tarlaya iki ay önceden çok seyrek olarak fiğ tohumu sepilerek yeşermesi sağlanır. Tohum ekmeden önce 1 tırmık vurularak yeşermiş fiğler tarlaya karıştırılır. Sonra tohum ekilir.

ETKİLERİ:

Tahıl üretiminde

10. KUŞ GÜBRESİ ŞERBETİ

Kuş gübresi bir bidonun yarısına kadar doldurularak su eklenir. Karıştırılır karışım birkaç gün sürmelidir. Karışımdan sonra şerbet bitkiler üzerine dökülür, bidonda eksilen suya karşı su eklenir karıştırılır.

ETKİLERİ:

Bitki hastalıkların karşı direncin sağlanması

11. KOYUN GÜBRESİ ŞERBETİ

Koyun gübresi bir bidonun yarısına kadar doldurularak su eklenir. Karıştırılır karışım birkaç gün sürmelidir. Karışımdan sonra şerbet bitkiler üzerine dökülür, bidonda eksilen suya karşı su eklenir karıştırılır.

ETKİLERİ:

Bitki hastalıkların karşı direncin sağlanması

12. YABANCI OT MÜCADELESİ

Ekili arazilerde oluşan yabancı otlar verimi % 30 kadar etkilemektedir yabancı ot mücadelesine tohum ekmeden önce başlanır yani ekim yapılacak tarlanın iyi hazırlanması ile başlar. Tarla çamurlu iken ekilmesi bol dikenin bitmesine sebep olur. Ekim tarlanın tava gelmesi ile yapılır. Tarlanın tava gelmesi demek ekilecek hergin kabarması toprağı el içinde sıkılarak kesek olmadığını anlaşılmasıdır.

Tarla ekilmeden önce nadasa bırakılan bir başka tarlanın yüzünden ince bir toprak alınarak ekilecek tarlaya sepilmesi gerekir. Tarlanın kombikürüm ile hazırlanması gerekir. Hastaliksız tohum ekilmeli.

ETKİLERİ:

Verimli üretimin sağlanmasında

13 TEZEK TÜTSÜSÜ

Ayazdan kırağıya karşı bitkilerin yapraklarını delen yaygın böceklerle mücadelede; tarlanın rüzgar esen yönünde ki tumbuna tezekler bir sıra olarak dizilir. Eşit aralıklarla gramofon pikap plakları dizilir üzerine saman dökülür samanın üzerine ten otlar dökülerek yakılır. Genelde sabah erken vakitte uygulanır. Tarlanın tüm yüzüne duman sarar.

ETKİLERİ:

Don kırağı soğuk mücadelelerinde

Ekinlerdeki zararlıların mücadelesinde

HAYVANSAL ÜRETİMDE HALK HEKİMLİĞİ

1.) KÜŞNE EKŞİTMESİ:

Değirmende öğütülen küşne un haline geldikten sonra bir tekne içinde su ile karıştırılır hamur haline getirilir. Bir gün teknede bekleyen küşne hamuru şişer kabarır. Yonca samanına katılarak hayvanlara yedirilir.

ETKİLERİ:

Hayvanların hastalıklara karşı dirençli olmasında

2.) ZEGEREKLİ KÜLÜR:

Bezirhanelerde zegerek kavrularak goldenler de bezir yağı çıkar. Goldenin içinde ise zegerek posası kalır. Değirmende öğütülmüş külür unu zagerek posası ile karıştırılır. Yonca samanına katılarak hayvanlara yedirilir.

ETKİLERİ:

Hayvanların hastalıklara karşı dirençli olmasında

3.) HAYVAN İKSİRİ:

Anadolu hayvancılığını yüz yıllarca hastalıklara karşı dirençli kılan, hayvansal üretimi artıran bir alettir. İlacın aşının olmadığı dönemlerde Anadolu da uzunca yıllar kulları kullanılmıştır. Hayvan iksirinin etkili maddesi zerdeçal, Elma Sirkesi ve acı biberdir. Bu karışım belli aralıklarla hayvanlara içirilir.

ETKİLERİ:

Solunum yolu ve iç hastalıklarında

4.) HAYVAN MERHEMİ:

Asırlarca Anadolu da hayvanlarda görülen yaraların ve meme iltihaplarının iyileştirilmesinde kullanılan bir alettir. Hayvanlarda görülen yara ve iltihaplar çamaşır sodası ile yıkandıktan sonra hayvan merhemi sürülür. Bazen hayvanlara yutturulduğu da söylenmektedir. Hayvan merheminin etkili maddeleri kuyruk yağı ile hava civa otudur. Kuyruk yağında hava civa otunun kaynatılması ile elde edilir.

ETKİLERİ:

Hayvanlarda görülen yara ve iltihaplarda

5.) ÇİMLENDİRİLMİŞ PEKMEZLİ ÇAVDAR:

Çavdar bir süre suda bekletildikten sonra suyu süzülür, güneşe bırakılır. Filizlenen çavdarlar üzerine siyah pekmez dökülerek kepekle birlikte hayvanlara yedirilir.

ETKİLERİ:

Hayvanların hastalıklara karşı dirençli olmasında

6.) ÇİMLENDİRİLMİŞ BİBERLİ ARPA

Arpa bir müddet suda bekletildikten sonra suyu süzülür güneşe bırakılır. Çimlenen arpalar acı biber ile karışıldıktan sonra kepekle hayvanlara yedirilir.

ETKİLERİ:

Hayvanların hastalıklara karşı dirençli olmasında

7.) DUT ÜZÜM İNCİR DAMITMASI

Üzüm ve incir ezilerek parçalanır bir naylon torbaya parçalanır. Bir naylon torbaya doldurularak ağzı bağlanır. Güneşe bırakılır. On gün sonra torbanın şiştiği üzüm ve incirin kokuştığı görülür. Bir imbik sisteminde kaynatılır, çıkan buhar soğuk su altından geçirilince buharın suya düştüğü görülür. Elde edilen bu üzüm incir suyu hayvancılıkta dezenfekte edici olarak kullanılır.

ETKİLERİ:

Hayvanlarda solunum ve iç hastalıklarına karşı

Hayvanların göz ve burunların dezenfektanında

8.) HAYVANLARIN İÇ ORGANLARININ HASTALIK YAPAN MİKROPLARLA MÜCADELE

Canlıların özellikle hayvanların iç organlarında hastalık yapan ve hastalıkların yayılmasına neden olan organizmalar vardır. Bu organizmalar çoğaldıkça hayvanların hastalıklarının yayılmasına hayvanı bitkin düşürmesine neden olurlar. Hayvanları hasta eden bu organizmalar görülmediği için mücadelesi zordur. Hastalık yapma etkilerini yok eden onları öldüren tek çözüm; soğan, sarımsak limon parçalanır suya sıklır. Loş ve nemli bir yerde çürümeye bırakılır. Küflenme çoğaldıkça güneşe çıkarılır küfler içinde koyu yeşil kurtlar oluşur. Tuzsuz peynir bir kap içerisinde sıcak ortamda küflendirilir. Küflenen peynir güneşe bırakılır. Beyaz renkte kurtlar oluşur. Zeytin çekirdekleri güneşte kurutulur. Değirmeninde çekilerek un haline getirilir. Soğan sarımsak limon kurtları peynir kurtları zeytin çekirdek unu ile karıştırılır. Bir gün bekletilir incir damıtığına katılarak hayvanlara içirilir.

ETKİLERİ:

Hayvanlarda solunum ve iç hastalıkları mücadelesinde
Hayvanlarda iç organlarda ki iltihapların mücadelesinde
Hayvanların iç parazitlerin mücadelesinde

9.) ÇAMAŞIR SODASI

Sudan temiz suda eritilerek bir eriyik elde edilir. Bu eriyikle hayvanların ağızlarında dillerinde vücutlarında ve memelerindeki yaralar kullanılır.

ETKİLERİ:

Vücuttaki mikrop ve dış parazitlerin dezenfektanında

10.) KESKİN SİRKE

Uzun yıllardan kalmış keskin sirkeler hayvanlara içirilir. Vücuttaki yaralar yıkanır.

ETKİLERİ:

Hayvanların hazımsızlık ve şişkinlerinde

11.) GROLİN - KATRAN

Hayvanların ayaklarında ve tırnaklarındaki yaralar çamaşır sodası ile yıkanır grolin veya katran eritilerek yara üzerine dökülür.

ETKİLERİ:

Hayvanların yakalandığı ayaktan şap hastalıklarının tedavisinde

12.) ARAP SABUNU

Hayvanlar sık sık arap sabunu ile yıkanır.

ETKİLERİ:

Vücuttaki mikrop ve dış parazitlerin dezenfektanında

13.) SÖNMEMİŞ KİREÇ

Hayvan barınaklarına sık sık sönmemiş kireç dökülmelidir.

ETKİLERİ:

Hayvan barınaklarının mikrop ve parazitlerin mücadelesinde

14.) KAYA TUZU

Doğal tuz ocaklarından çıkan kaya tuzlarını kaya olarak hayvanların yemliklerine bırakın hayvan kaya tuzunu yaladıkça vücudun tuz ihtiyacını karşılansın dilindeki tahrişleri önlesin.

ETKİLERİ:

Hayvanların mineral madde ve dillerindeki yabancı maddelerin temizlenmesinde

15.) GEBRE KAŞAĞI

Keçi kılından eldiven şeklinde bir kese örülür. Hayvanlar önce kaşığı ile daha sonra gebre ile temizlenir.

ETKİLERİ:

Hayvanlardaki dış parazitlerin temizlenmesinde

Hayvanların vücudunu temizlenmesinde

16.) İSBİRTO İLE YAKMA

Bir çubuğun başına bağlanan pamuk veya yün isbirtoya batırılıp yakılır. Yanan çubuk hayvan vücuduna yaklaştırılıp çekilir parazitlerin dökülmesi sağlanır.

ETKİLERİ:

Hayvan vücudunda yerleşmiş kene ve parazitlerin vücuttan atılmasına

17.) MEME YANGISI DEVASI

Hayvanın memesinden kızarıklık ateş sütün kıvamında bozulma süt azalması memeden kan gelmesi meme yangısının belirtidir. Meme yangısı ilerlerse meme kör olur. Tandır eğişi tandırda narlı hale getirilir. Memenin altına uzatılır, üzerine peynir altı suyu dökülür. Meme buhar içinde kalır. Hayvanın göbeği süt ile kaynatılır posa memeye sarılır.

ETKİLERİ:

Meme iltihaplarının mücadelesinde

18.) HAYVANLARIN MİDESİNDE KIL ÖBEKLENMESİ DEVASI

Hayvanlar beslendiği yemlerle çeşitli kılları yunlarında yemektirler. Kıllar midede toplanır hayvanı rahatsız etmeye başlar bu kıllar mideden bir türlü atılamaz. Çiriş otu süt ile pişirilip kepek ile hayvana yedirilirse midedeki kıllar gübre ile dışarı atılır.

ETKİLERİ:

Hayvanların midesinde birikmiş kıl türevi maddeleri dışarı atılmasında

19.) DALAK HASTALIĞI DEVASI

Hayvanların ağız ve burunlarından kanlı, köpüklü bir sıvı gelir. Hayvanlar solunumda güçlük çekerler. Hasta hayvanlar sönmemiş kireç sepili ayrı bir bölmeye alınır, sodalı su ile yıkanır. Kulaklarından küçük bir kesikle kulaklarının kanaması sağlanır. Soğan+Sarımsak+Limon+Sığır Kuyruğu kaynatılır. Kaynatılan suya kesilmiş hayvanların öd kesesi içine karabiber daneleri atılır. Eritilir ve katılır suyu içirilir posası kepeklerle yedirilir.

ETKİLERİ:

Hayvanlarda görülen ağız ve burunlarında kanlı, köpüklü gelen sıvının tedavisinde

20.) HIŞ HIŞ HASTALIĞI DEVASI

Hastalığa yakalanan hayvanların boyun, omuz bel bölgelerinde ve bacak kaslarında şişlik deri altında hava kabarcıkları oluşur. Bu bölgelerin üzerinde el ile bastırıldığında hışıltı sesleri duyulur. Hayvan sodalı su ile yıkanır. Fışkıdan yer hazırlanır. Kafurun+Zeytinyağı+İsbirto karışımından bir ilaç hazırlanır. Hayvanın vücuduna sürülür. Bir bez ile vücut baş dışarıda kalacak şekilde sarılır fışkıya gömülür. Kendini toplayan hayvan fışkıdan çıkar tüm derisi soyulmuş sarı bir su akar bu yaralara yara tozu sepilir.

ETKİLERİ:

Hayvanların vücudunun deri altında görülen yaraların mücadelesinde

21.) MUĞRA - CİCEVİK DEVASI

Bücelek denilen böcekler yumurtalarını hayvanın derisi altına bırakır. Yumurtalar geliştikçe hayvanın sırtında şişlikler olur hayvanın rahatsızlaşır. Hayvanın sırtındaki şişlikler sodalı su ile yıkanıp ucu yakılmış iğne ile birkaç yerden delinirse böcek yavruları çıkar o bölgeye yara merhemi sürülüp yara tozu dökülür. Ten ahırlarda ve damcılardan dolayı hayvan sırtlarında CİCEVİK denen yaralar olur. Yara merhemi sürülür yara tozu dökülür.

ETKİLERİ:

Hayvanların sırtında oluşan yaraların tedavisinde

22.) DABAK DEVASI

Hayvanların ağız, ayak ve memelerde içi berrak sarı renkte sıvı ile dolu kesecikler ve yaralar oluşur. Hayvanlarda salya akıntısı ve topallık görülür. Hasta hayvanlar yem yiyemez yürüyemez hasta hayvanlar sodalı su ile vücutları ve ağız yıkanacak ayak yaralarına grolin veya katran eritilerek dökülecek ahıra sönmemiş kireç sepilecek.

ETKİLERİ:

Hayvanların ağızlarında görülen dabak hastalığının tedavisinde

23.) DOĞAL PEYNİR MAYASI

Anadolu da asırlarca peynir yapımında doğal peynir mayası kullanılmıştır. Doğal peynir mayası iki özelliكتedir. Birincisi uzun süre dayanıklı kuru peynir mayası diğeri yaş peynir mayasıdır. kuru peynir mayası; koyun şirdeni temizlenir içine çiğ süt

+ şap+şeker koyulur kurutulur. Yaş peynir mayası: Birkaç aylık süt buzağısının şirdeni temizlenir içerisine çiğ süt doldurulur 30 gün sonra kaşık kaşık kullanılır.

ETKİLERİ:

Sağlıklı peynir üretiminde

24.) SARILIK DEVASI

Hayvanların su içemediği gözlerinin yaşardığı göz bebeklerinin sarardığı belirtisi sarılıktır. Sarılık olan hayvanlara zığı balından yapılmış bal sirkesi içirilir.

ETKİLERİ:

Hayvanlarda görülen sarılık hastalığının tedavisinde

25.) KANLI İDRAR

Hayvanların gözleri yaşarmaya halsiz yem yemediği ve idrarın kanlı olduğu belirtilerinde yoğurt+tuz+göz taşı+karabiber karıştırılıp içirilir.

ETKİLERİ:

Hayvanların idrarlarında görülen kanın tedavisinde

26.) HAYVANLARIN SANCISI

Hayvanların sancısı ile ayakta zor durmakta,ayağının birini kaldırıp diğerini basmaktadır. Sancının belirtisidir. Hayvanlar sancılandığı zaman kurutulmuş yavşan otu limon ile suya karıştırılıp hayvana içirilir.

ETKİLERİ:

Hayvanlarda görülen sancının tedavisinde

27.) HAYVANLARDA ŞİŞKİNLİK

Hayvanlar yedikleri besinlerin çıkardığı gazları dışarı atamayınca karnında şişkinlik başlar. Özellikle taze yonca ve sorgun otu yiyen hayvanlarda görülür. Bu gaz hayvanı rahatsız eder dışarı atamazsa hayvanı patlatır. Şişkin hayvanlara od kesesi ile içirilir. Ağzı açık kalsın diye söğüt ağacından gem vurulur. Şişkinlik gitmez ise hayvanın sağ kaburgaları ortasından ucu yakılmış iğne sokulur.

ETKİLERİ:

Hayvan karınlarında görülen şişkinlik tedavisinde

28.) HAYVANLARDA NAZAR

Anadolu da nazara çok inanıldığı için çeşitli nazar önlemleri alınmıştır. Hayvancılıkta nazar için hurma çekirdeğine ve ekşi elma ağacından yapılmış dardahan ve ayara önemlidir. Hayvanların boynundan asılır.

ETKİLERİ:

Halk arasında yaygın nazar inancı karşı alınan çözümdür.

29.) HAYVANLARDA KIRIK, ÇIKIK DEVASI

Hayvanların ayak ve kollarında rastlanan kırık ve çıkıklar için; önce hayvanın ayak üzerine basmayacağı bir düzen iplerle hazırlanır. Hayvanı rahatsız etmeyecek şekilde askıya alınır. Kırık çıkık olan yerde iltihap var ise bağa yaprağı sarılır. İltihap geçmesi şişkinliğin inmesi ile kırık çıkık zeytin yağı ile ovulur kırık yerine koyulur. Sıcak suda kaynatılmış siğir derisi parçası kırık çıkıka sarılır askıda bekletilir.

ETKİLERİ:

Hayvanların kol ve ayaklarında rastlanan kırık çıkık tedavisinde

30.) ISIRGAN OTU LAPASI

Hayvanların iç organlarındaki yara iltihap ve rahatsızlıklar için ısırgan otu bir kazandan kaynatılır. Püresi kepekle hayvanlara yedirilir. Suyu biber ve sirke ile hayvanlara içirilir.

ETKİLERİ:

Hayvanların bağırsaklarının çalışmasını sağlamada